

Editör'den

EMO; ÜYELERİ, MESLEĞİ, ÜLKE VE KAMU YARARI İÇİN NE YAPIYOR?

Teoman Alptürk
Elektrik Mühendisi
talptrk@yahoo.com

E. Orhan Örucü
Elektrik Mühendisi
orhan.orucu@gmail.com

Elektrik Mühendisleri Odası (EMO) 70 yaşında. Odamızın kuruluş yıldönümü nedeniyle çıkardığımız bu sayıda, EMO'nun kuruluşundan bu yana üyeleri, ülkemiz ve kamu yararı için yaptığı bazı çalışmalara vurgu yapmak istedik. Türkiye'nin içinde bulunduğu koşullarda demokrasi ve özlük haklarımız, eğitim, bilim, teknoloji, toplumsal yaşam ve ekonomi ile ilgili konularda gerçekleştirilen çalışmaları ve düzenlediğimiz etkinliklerle ilgili bilgiyi dergimizin ilerleyen sayfalarında bulabilirsiniz.

"Elektrik Mühendisleri Odası, EMO'nun kuruluşunun 70. yılı nedeni ile EMO dergisinin 70.yıl özel sayısı çıkarılmasına karar verdi. Teoman ALPTÜRK editörlüğünde 70. yıl yayın kurulu oluşturuldu. Kurulda alfabetik sırayla Ali YİĞİT, Bahar TANRISEVER, Bülent DAMAR, Doğukan YURTTAŞ, Haşım AYDINCAK, Hüseyin YEŞİL, Macit MUTAF, Mahir ULUTAŞ, Orhan ÖRÜCÜ, Ramazan PEKTAŞ, Sedat GÜLŞEN, Selçuk ESEN yer aldı.

Anayasaya göre TMMOB, bağlı meslek odaları ve dolaşısıyla EMO, meslektaşlarımızın ortak ihtiyaçlarını karşılamak, mesleki faaliyetlerini kolaylaştırmak, mesleğin genel (kamusal) menfaatlere uygun olarak gelişmesini sağlamak, meslek mensuplarının birbirleri ve halk ile olan ilişkilerinde dürüstlüğü ve güveni hâkim kılmak üzere meslek disiplini ve ahlakını korumakla yetkilidir.

Anayasada ve yasada açık biçimde yer aldığı gibi, Odamızın görev ve sorumlulukları, sadece üyelerimizin sicil kayıtlarının tutulması ve mesleki faaliyetlerinin düzenlenmesi ile sınırlı değil, ülkemizin, mesleğimizin ve halkımızın ortak çıkarına ilişkin her konuda kamu adına faaliyet yürütülmesini gerektirecek kadar geniştir. Birbirine yakından bağlantılı bu ikili doğayı kavramadan,

TMMOB'nin, Odalarının ve EMO'nun ülkemiz ve mesleğimiz açısından önemini anlamak mümkün değildir.

Odamız, kuruluşundan bu yana, mesleki ve toplumsal konulara bu kamusal sorumluluk ve bilinçle yaklaşmaktadır. Özellikle 1970'li yıllardan itibaren ülkenin içinde bulunduğu durum ve halkın sorunlarıyla çok daha yakın bir bağ kuran TMMOB, Odaları ve Odamız, toplumun genel çıkarlarını önceleyen kamusal yönünü çok daha öne çıkarmıştır.

Meslek örgütlerinin yönetimlerinin nasıl oluşacağı kendi yasalarında açık biçimde düzenlenmiştir. Her üyemiz, seçim süreçlerinde yer alarak birlik politikalarının ve yönetim kurullarının belirlenmesinde söz sahibi olmaktadır. Herkesin özgürce katıldığı demokratik seçimlerle de yönetim kurulları belirlenmektedir.

TMMOB, bağlı odalar ve EMO olarak bugüne kadar özelleştirme uygulamalarına karşı çok sayıda dava açtık, çok sayıda bilimsel etkinlik gerçekleştirdik ve kitlesel kampanyalar düzenledik. Açtığımız bu davalar ve yürüttüğümüz kitlesel mücadele, özelleştirme uygulamalarını durduramasa da, sürecin bütünüyle yağmaya dönüşmesine engel olmuştur.

Odamız, meslek alanımıza ilişkin tüm konularda mesleki ve teknik bilgisini halkın genel çıkarı için kullanmaktadır. Bu doğrultuda Birliğimizin ve Odalarımızın yasa ve yönetmeliklerde gerçekleştirilmek istenen düzenlemelere yaklaşımının temelinde, meslektaşlarımızın mesleki faaliyetlerinin her aşamasında etkin özneler olarak sorumluluk alması ve odalarımızın kamu adına denetim görevini yerine getirmesi anlayışı yatmaktadır.

Odamız tarafından tescil edilen bürolarda ve kamu görevlisi olarak mesleğini icra eden mühendislerimizin ücretlerinin ve özlük haklarının korunması için mücadele edilmektedir.

Sosyal Güvenlik Kurumu ile TMMOB arasında yapılan "Asgari Ücret Protokolü", meslek mensuplarımızın ilk işe giriş ücretlerinin yapılan araştırmalar sonucu belirlenen rakamın altında kalmasını engellemekte ve insanca bir çalışma yaşamı için ortam yaratmaktaydı. Ancak SGK tarafından bu protokolün hukuksuz biçimde tek taraflı olarak feshi mensuplarımızın iş barışını ve özlük haklarını geriye götürmüştür.

~ Kamusal-Mesleki Denetim

Mühendislik insanı merkeze alan disiplinlerdir. Bir bütün olarak insan yaşamının korunması ve kolaylaştırılması meslek disiplinimizin öncelikli ilkeleri arasında yer almaktadır. Bu nedenle, mesleki faaliyetlerimizin kamusal denetimi hem meslektaşlarımızın hem de toplumun genel çıkarı açısından önemli ve gereklidir.

Meslek disiplinini ve ahlakını korumak, EMO'nun kuruluş amaçları arasında yer almaktadır. Mesleğimizin toplumsal saygınlığının korunmasında ve meslek mensuplarımızın hizmet kalitesinin korunmasında kamu adına yürütülen bu denetim faaliyetinin büyük önemi bulunmaktadır.

~ Eşitlik, Özgürlük, Demokrasi ve Bağımsızlık Mücadelesinde EMO

EMO bir yandan TMMOB ve bağlı Odaları ile mesleğimizin ve meslektaşlarımızın hak ve çıkarlarını ülkemiz ve halkımızın çıkarları temelinde korumak ve geliştirmek için mücadele verirken, diğer yandan da mesleki birikimlerimizin toplum yararına kullanılmasının zeminini yaratmaya çalışmaktadır. Bu ikili doğa, EMO'nun yasal sorumlulukları ile toplumsal sorumluluklarının bileşkesidir. TMMOB'nin, bağlı odalarının ve EMO'nun faaliyetlerinin iki ana eksenini oluşturan bu bileşke, özellikle 1970'li yıllardan itibaren belirginleşen mücadele birikiminin ürünü olduğu kadar kamusal kimliğin verdiği bir görevdir. Odamıza sıklıkla yöneltilen "siyaset yapma" eleştirisinin altında, aslında Odamızın, üyelerimizin çıkarlarıyla toplumun genel çıkarlarını korumak için verdiği mücadele ve bu ikisi arasında kurduğu ilişki yatmaktadır.

Teknik elemanların sorunlarının, ülkenin ve ülkede yaşayan emekçi kesimlerin sorunlarından bağımsız olarak ele alınmayacağına bilincinde olan Odamız ve Birliğimiz, ülkemizdeki eşitlik, özgürlük ve demokrasi mücadelesinin en önemli taşıyıcılarından biri olmuştur.

~ EMO Neden Gerekli'dir?

EMO kurulduğu günden bu yana, Anayasa ve yasaların verdiği yetki, üyelerinden aldığı güçle meslektaşlarımızın ve ülkemizin çıkarları için mücadele vermektedir.

EMO, üyelerinin ve toplumun genel çıkarlarını korumak için bilimsel raporlar hazırlamanın, teknik toplantılar düzenlemenin ve hukuki süreçlere müdahil olmanın yanı sıra diğer demokratik mücadele yollarını da aktif biçimde kullanmaktadır.

Bilinmelidir ki, iktidarların gündelik siyasal çıkarları için hayata geçirmek istedikleri proje ve uygulamaların bilime, doğaya ve kamusal çıkara uygunluğu konusunda toplum adına denetlenmesi birliğimizin, odamızın ve tüm meslek örgütlerinin anayasal sorumluluğudur.

EMO, 1990'lı yıllardan itibaren, özelleştirme uygulamalarına karşı gerek hukuksal gerekse toplumsal mücadelenin en ön saflarında yer almıştır.

EMO, kamu girişimciliğinin ve sosyal devlet anlayışının korunmasından yanadır. Ortak zenginliklerimizin sermaye için rant olarak aktarılması yerine, üretim, sanayileşme ve kalkınma politikaları için kullanılmasını savunmaktadır.

Özelleştirmelerine karşı dava açtığımız bazı önemli kurumlar şunlardır:

- Türk Telekom
- Elektrik Dağıtım Şirketleri
- Elektrik Üretim Santralleri
- Şeker Fabrikaları

TMMOB ve Odamız, meslektaşlarımızın haklarını gasp eden ve toplumsal yaşamı tehdit eden tüm yasa ve yönetmelik değişikliklerine karşı etkin bir mücadele yürütmektedir. Siyasal iktidar TMMOB'nin ve Odalarımızın bu etkinliğini sınırlandırmak için türlü yöntemlerle Birliğimizi ve Odalarımızı hedef almaktadır.

Özlük Hakları İçin Açılan Davalar

Ülkemizde çalışan üyelerimizin ekonomik, demokratik ve sosyal haklarının korunup geliştirilmesi konusu EMO'nun en önemli mücadele gündemlerinden birisi olmuştur.

Özlük haklarımızın ve mesleki saygınlığımızın korunması için açılan bazı önemli davalar (TMMOB ile birlikte) şunlardır:

- Yabancı Mühendis Çalışma İzni
- SGK Asgari Ücret Protokolü
- Özlük Hakları Davaları
- Kamuda Güvencesiz, Taşeron, Kiralık Çalıştırma

Sermayenin aşırı kar hırsı ve denetim yetersizlikleri nedeniyle ülkemizde çok sık ve ölümcül iş kazaları yaşanmaktadır. Odamız, üyelerinin, işçilerin sağlığı, işyerlerinin güvenliği ve tüm çalışanların güvenceli çalışma hakkı için de çalışmalar yapmıştır.

Elektrik enerjisi kaynaklı kazaların, yangınların önlenmesi için bakım, onarım ve denetleme çalışmalarının önemini vurgulamakta ve var olan mevzuatın uygulanması ve güncellenmesi için çaba harcanmaktadır.

Mühendislik, insanı merkezine alan meslek disiplindir. Bir bütün olarak insan yaşamının korunması ve kolaylaştırılması meslek disiplinimizin öncelikli ilkeleri arasında yer almaktadır. Bu nedenle, mesleki faaliyetlerimizin kamusal denetimi hem meslektaşlarımızın hem de toplumun genel çıkarı açısından önemli ve gereklidir.

Odamız tarafından kamusal anlayışla yürütülen kamusal-mesleki denetimler mesleki saygınlığımızın olduğu kadar, kamu güvenliğinin korunması açısından da önemlidir.

Mühendis, mimar, şehir plancılarının çıkarları, ülkemizin diğer üreten, emekçi kesimlerin çıkarlarından ayrırtılamaz. Bu yüzden EMO, emeğin evrensel değerlerini ve insanlığın ortak geleceğini savunur.

İnsanca yaşanabilecek bir ülke ve dünya için eşitlik, özgürlük, demokrasi, barış, bağımsızlık, laiklik, insan hakları ve sosyal adalet için mücadele etmek herkesin görevidir. EMO, 70 yıldan bu yana Türkiye'de bu mücadelenin en önemli taşıyıcılarından birisi olmuştur.

EMO, kurulduğu 1954 yılından bu yana yazımızın devamında kısaca özetlemeye çalıştığımız çalışmaları üyelerinden aldığı güçle yapmaktadır.

Elektrik Mühendisleri Odası'nın tarihinden...

İLK ÜYELER

6235 Sayılı Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği (TMMOB) Kanunu, 27 Ocak 1954 tarihinde kabul edilmiş ve 4 Şubat 1954 tarihinde, 8625 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. TMMOB ve Elektrik Mühendisleri Odası (EMO) daha kurulmamış iken 1954 yılının Mart ve Nisan aylarında meslektaşlarımız Bayındırlık Vekaleti'ne (Bayındırlık Bakanlığı) beyanname vermeye başlamıştı. Kanunun 1. maddesi gereğince Nafia Vekaleti'ne ilk 2 ay içinde beyanname veren üyelerimizin sayısı 147 kişidir.

TMMOB Kanunu Muvakkat Madde 1'de "Türkiye'de mevcut bilümm yüksek mühendis, yüksek mimar, mühendis ve mimarlar bu kanunun neşrinden itibaren iki ay içinde Bayındırlık Vekaletinden alacakları birer beyannameyi doldurarak bulundukları yer bayındırlık müdürlüklerine veya doğrudan doğruya Bayındırlık Vekaletine vermeye mecburdurlar" hükmü getirilmişti. Meslektaşlarımızın verdiği beyannameler 26 Aralık 1954 günü kurulan EMO'ya devredilmişti.

EMO kayıtlarında bulunan 3 sicil nolu üyemiz Fikri Suvar'ın (İstanbul Teknik Okulu, sonradan YTÜ) doldurduğu beyanname:

1954 546 (3)

6235 sayılı Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği hakkındaki kanunun muvakkat 1. maddesi gereğince doldurulacak Beyanname

BEYANNAME VERENİN

İkamet ettiği Vülalet ve kaza : Ankara
Adı ve soyadı : Fikri Suvar
Ana adı : Hüseyin
Baba adı : Şahin
Doğum yeri : Van
Doğum tarihi : 1928
Tabiyeti : T.C.
Mezun olduğu Fakülte veya okul : İstanbul Teknik Okulu
Mezuniyet tarihi : 1948-49
Diploma tarih ve numarası : No 774
İhtisas şubesi : (Kuvvedü'l Ahim) Elektrik Müh.
Doktora yapmışsa, nerede ve hangi branşta doktor olduğu :
Bildigi ecnebi diller : İngilizce
Halen yapmakta olduğu iş : E.T. Japı İş. Başk. Teslat Şefi.

Nafia Vekâletine

6235 sayılı kanunun muvakkat 1. maddesi gereğince doldurduğum bu beyanname müderrecatının doğruluğunu tasdik ve imza ederim.

(15 Kır. damga pulu)
tarih imza

İkamegâh veya adresi :
Yığılma Sok. No 13/11
İncekara Apt. Yığılma - Ankara

NOT:
a) 9 Ekiyada 3 Fanzilla kilitte
vermektedir.

Yeri geldikçe paylaşacağımız beyannamelerdeki Türkçe yazıma dikkat etmenizi dilerim. 1928 Harf Devrimi öncesi ve sonrası eğitim alan üyelerimizin el yazıları takdir edilecek düzeyde.